

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*  
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e302056/facsimile.pdf> (tilgået 31. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.  
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

have tilladt mig at gjøre; det maa ikke overføres, at det i § 40 er bestemt, at Valglisten skal suppleres med de høiest Betsatte, men ikke med dem, som have den til 1200 Rbd. gældsindbrægt.

**Ordfør.** Min Hørbemærkning ved de her omhandlede Paragraffer er den, at Udvælgelsen har gjort sig Umage for at faae en saa stor Maade af valgbare Personer, som muligt. Den ærrede Ordfører har anført, at det ønskelige, som er sagt ved § 60, er den delvise Grundlov, men at man har afsøgt derfor ved at tage et Forhold som 1:1000, tilsvarende det i den delvise Grundlov er som 1:6000. Denne Afvigelse bliver saameget større, som den delvise Grundlov ikke siger, at en af 6000 skal være valgbar; men da det ikke er en af hvert 6000, som svarer til den bestemte Genstand nemlig 1000 Stykker en Aar, og da der er Mange som svare denne Genstand uden at være valgbare, fordi de i. Or. ikke have naaet 40 Aars Alderen eller fordi de hore til Livintetjenesten, saa vil dette yderligere forøge Forskjellen mellem Forholdet i Belgien og her. Det er her, som ved andre Leiligheder, hvor man har benyttet den delvise Grundlov som Forbillede, at man har brugt den i en enkelt Retning, og i en overordentlig Grad forandret Forholdene for at gjøre Beslutningerne end mere liberale.

**Ordføreren:** Jeg maa dog vistnok antage, at den Sammenstilling, som jeg tillod mig at anføre, inden de Grundlovs, jeg selv angav, ganske holder Stik. Efter den delvise Grundlov ere kun de valgbare, som svare den ovennævnte Genstand af 1000 Stykker i direkte Stør; men da efter den Grundlov der er valgbar, som enten svare 200 Rbd. i Stør eller have 1200 Rbd.'s Indtægt, saa ser jeg ikke rettere, end at, naar der spørges om en aarlig Besættelse af Forbetssteder, saa maa man sege alle de Valgbare i Danmark, ligesom i Belgien, uden Hen syn til, om Valgbarets Besættelse er for højt.

**Ordfør.** Saa har den ærrede Taler ganske vist misforstaaet mig; thi der siges ikke, derom der ikke er en for hvert Landstykke, som har en saadan Genstand, men der siges, naar der ikke er en for hvert Landstykke af Valgbare, og derill herer Mandt Andet, at de have den delvise Alder. Det hævdes ikke her, at det er en af Landstykke, som har den bestemte enten Indtægt eller Besættelse, men det maa tillige være saadanne Personer, der have 40 Aars Alderen og de øvrige Egenskaber, saa at jeg troer, at min Bemærkning er fuldstændig rigtig. Men det, som er den vigtigste Bemærkning, er den, at man i saa hoi en Grad afsøger sin Forholdet i den delvise Grundlov. Selv bortset fra den Bemærkning, jeg gjorde, ser jeg ikke, at der paa nogen Maade er i Statens Interesse at faae en saa stor Del valgbar Personer. Jeg troer ikke, at det har anden Folge end at tilintetgjøre den allerede i sig selv ubetydelige Virksomhed, som den vedtagne Genstand vilde kunne have.

**Tilførsel:** Jeg troer, at disse Paragraffer i det Hele taget ikke behøves. Jeg erinder meget godt, at man har gjort sig overordentlig Bids for at lade den Dagsord, som havde været uanselig; men det forekommer mig, at man ikke skal give sig af med at lade denne Dagsord, forinden det Tilfælde kommer, at Valgretten selv beslæger sig over alle de hore Valgbare selv. Det gjælder ikke om at faae Valgbare, men det gjælder om at have Valgbare nok. Ved den forekommer det mig, som om disse Paragraffer egentlig mere kan angaa den Instruxion, som skal gjøres ved Steden af Valgloven med Hen syn til de forskellige Leiligheder, som Landet skal forberede med, end de egentlig hore hjemme i Valgloven. Derfor vil jeg foreslå mig at stille Rindingsforslag, som gaar ud derpaa, enten at Paragrafferne falde bort, eller at de faae en saadan Stilling, at der tydeligt ses, at det kun er Rindere, som man kan berenge sig af, hvis det behøves, men ikke saadanne, som med Tvang skulle sættes igjennem.

**Ordføreren:** Jeg beslæger meget, at der ved saamegne Spørgsmaal angaaende Valglovens Forhold til Grundloven skal herse den for Uoverensstemmelse mellem den ærrede Rde forvalgte Retten (Tilførsel) og Udvælgelsen. Det blev ogsaa bemærket ved et andet Spørgsmaals Forhandling, hvor jeg indledt troer, at Bemærkningerne var mindre passende, at der var en Overensstemmelse ved Spørgsmaals Besættelse mellem de forskellige Kalkulationer. Det gjaldt neppe

der, men det synes rigtigst at gjælde her. Jeg troer dog vistnok ikke, at det gaar an, saaledes som den ærrede Rde forvalgte vil, at lade det være ligegyldigt, om man gennemfører Grundloven eller ikke; den Vil, vi have sagt, kan være mindre beqvem, men jeg troer, den er nødvendig.

**Tilførsel:** Jeg kan paa ingen Maade erkjende, at disse Grundloven vil blive ligegyldigt gennemført; der er, synes mig, ikke den allerminste Divergens mellem min Fremstilling af Sagen og Grundloven.

**Udgrensning:** Jeg maa endnu tilføje den Bemærkning til hvad der af den ærrede Ordfører nyd blev ytret, at naar det i Grundlovens § 40 hedder, at de Valgretter, hvor Antallet af Valgbare efter denne Regel ikke kommer til at opnaae det Forhold til Befolkningen, som vil blive at fastsætte i Valgloven, foresaer Antallet af de Valgbare med de høiest Betsatte i Valgretten, indtil dette Forhold er naaet, saa hævder jeg ikke rettere, end at det er aldeles nødvendigt, at der i Valgloven maa optages en Bestemmelse af det Indhold, som er foresaet i § 61, der fastsætter det Forhold til Befolkningen, som Grundloven siger, at der skal fastsætte i Valgloven med Hen syn til Antallet af de Valgbare. Jeg kan derfor ikke erkjende Rigtigheden af den ærrede Rde forvalgte Rindingsmaade (Tilførsel) Bemærkning, at man kunde udvære enhver Beslutning herom i Valgloven. Jeg skal dernæst med Hen syn til hvad der blev ytret af den ærrede Rindingsmand for Rindingsmand Jule Valgret (Ordfør.) bemærke, at han uden tvivl selder, naar han mener, at det Forhold, Udvælgelsen har foresaet, er et saadant, hvorved Antallet af de Valgbare let vil blive betydeligt forøget. Udvælgelsen har demiminde troet, at naar det bestemtes, saaledes som er foresaet i § 61, at de Valgbare skulle udgjøre demiminde een for hvert Landstykke af Landstingsforretningen, altsaa 27 Valgbare for hver Landstingsmand, som skal vælges, da var dette Forhold ikke større, end hvad der maatte foranstaaes i Reglen at ville faae Sted i enhver Valgret, og at saaledes den Rindere, som vil blive at tage til de berøftede høiest Betsatte, kan i saa og selvsæ selvstændigt komme til Anvendelse.

**Tilførsel:** Det, jeg forbeholdt mig, var at stille Rindingsforslag, som tilsvarede Stille gaar at paa, at Paragrafferne skulle udgaae. Det, som den ærrede Rindere omstaa, forekommer mig at angaa den eneste Del af Paragraffen, der hører hertil, det er nemlig den Del om det Forholdet, som alene kunde forlanges at faae; men naar der er en Bestemmelse om, hvorledes man skal lere at hende Landets forskellige Tilstand med Hen syn til Valgen, saa hører den ikke hjemme her i Valgloven, men i den Instruxion, som følger med, idet Valgloven bliver sat i Udvælgelse.

**Ordføreren:** Jeg vil tillade mig den Bemærkning, at jeg vistnok troer, at Comitèen har gjort en utvilsig Beregning, naar den har forment, at det skulde være en Normallov, at der skulde findes mindst 27 i enhver Valgret, som skulde bestaae af hore den Valgbarebetændelse, som er bestemt i Grundloven. Jeg troer, der vil være meget saa Valgretter i Landet, hvor dette vil finde Sted, thi det forudsætter, at der findes 1360 Mand paa 40 Aar og derover, som have en aarlig Indtægt af 1200 Rbd. eller svare en aarlig Stør af 200 Rbd., og saa mange troer jeg aldeles ikke, at der findes i Landet. Hvis disse min Formening maa jeg rigtigst troe, at man er gaaet meget for vidt ved at tage den Bestemmelse, at den i den nævnte Paragraff af Grundloven fastsætte Udvalgte af de Valgbare skal fal indtræde, saasnart der ikke findes 27 i Valgretten, som have den Valgbarebetændelse, der er bestemt i Grundloven. Jeg troer vistnok, at naar man vil være vidt paa, ikke at maatte mellem i enhver Valgret gaar Udvalgte langt mindre. Den man end kan sætte det til Galdeben, troer jeg skal ikke, at dette vil være en for stor Forandring, for at denne Bestemmelse i Valgloven kan komme til at faae til Grundloven.

**Udgrensning:** Jeg skal først med Hen syn til den sidste ærrede Talers Bemærkning bemærke, at det ikke er correct udtrykt, naar han nævnte 27 Valgbare i hver Valgret. Det vil nemlig erindres, at Landstingsvalgretterne omfattede mange flere Indvånere end 27000.